

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

10 Νοεμβρίου 2025

**Παρουσίαση του Συλλογικού Τόμου των Κ. Γεωργίου, Α. Γιάγκου (επιμ.),
Πτυχές της Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης, 1800-σήμερα,
Λευκωσία: ΚΕΕ, 2024**

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, διοργάνωσε τη **Δευτέρα, 3 Νοεμβρίου 2025, εκδήλωση στην Αίθουσα Τελετών του Παγκυπρίου Γυμνασίου**, κατά την οποία παρουσιάστηκε ο Συλλογικός Τόμος *Πτυχές της Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης, 1800-σήμερα* σε επιμέλεια Κωνσταντίνου Γεωργίου και Αναστασίας Γιάγκου.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, Πρώτη Λειτουργός Εκπαίδευσης, Δρ Ειρήνη Παρασκευά Ροδοσθένους, στο καλωσόρισμά της αναφέρθηκε στη συνεισφορά του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών στις κυπρολογικές σπουδές. Επιπλέον η Δρ Ροδοσθένους αναφέρθηκε στη συνεισφορά του αείμνηστου Παναγιώτη Περσιάνη, στον οποίο ο Συλλογικός Τόμος είναι αφιερωμένος. Ως ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης προσφέρθηκε τιμητική πλακέτα στη σύζυγό του, κ. Ευδοκία Περσιάνη.

Η Διευθύντρια του Παγκυπρίου Γυμνασίου, κ. Μαρία Μορφή, στον δικό της χαιρετισμό αναφέρθηκε στην ιστορική σημασία του Παγκυπρίου Γυμνασίου σημειώνοντας ότι η συμβολή του ιστορικού αυτού σχολείου αυτή αντανάκλαται και στον αριθμό των επιστημονικών άρθρων του τόμου, τα οποία διερευνούν πτυχές της ιστορίας του.

Η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου στον χαιρετισμό της, τον οποίο ανέγνωσε εκ μέρους της η Δρ Ροδοσθένους, τόνισε τη σπουδαιότητα του εκδοτικού έργου του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, το οποίο συμβάλλει στην προώθηση και διάχυση της κυπρολογικής γνώσης εντός και εκτός Κύπρου. Η Υπουργός αναφέρθηκε, επίσης, στις εργασίες του τόμου αρκετές από τις οποίες, όπως υπογράμμισε, εκπονήθηκαν από εκπαιδευτικούς. Επιπλέον, αναφέρθηκε στο γεγονός ότι η έκδοση του Βιβλίου εντάσσεται στη διάχυση αποτελεσμάτων του ερευνητικού προγράμματος για τη συγκρότηση του Αρχείου Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης, όπως αυτή πολύ στοχευμένα υλοποιείται στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών.

Τον Τόμο παρουσίασαν ο Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, Ιωάννης Μπέτσας και ο Αναπληρωτής Καθηγητής Συγκριτικής Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, Ελευθέριος Κληρίδης. Την παρουσίαση συντόνισε ο καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, Δημήτρης Χαραλάμπους, ο οποίος, καλωσορίζοντας το κοινό, τόνισε τόσο τη σημασία της έκδοσης του Συλλογικού Τόμου όσο και τη σημασία της διεξαγωγής της εκδήλωσης στον ιστορικό χώρο του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Ο κ. Ιωάννης Μπέτσας τόνισε ότι ο Τόμος αποτελεί την πληρέστερη έως σήμερα σύνθεση για τη μακρά διαδρομή της ελληνικής κυπριακής εκπαίδευσης, φωτίζοντας με δεκαεννέα κεφάλαια σε επτά θεματικές ενότητες τη σχέση της με την Εκκλησία, την αποικιοκρατία, τις μεταποικιακές μεταρρυθμίσεις και τη διαμόρφωση της συλλογικής ταυτότητας. Επιπλέον, υπογράμμισε ότι συνδυάζει γενικές επισκοπήσεις, αρχειακές μελέτες περίπτωσης, έμφυλες και γλωσσικές τομές, ιστορίες ζωής εκπαιδευτικών και ανάλυση τεχνικής–επαγγελματικής εκπαίδευσης, αξιοποιώντας ποικίλες πηγές (σχολικά αρχεία, εγχειρίδια, μαθητικά τετράδια, λευκώματα). Αναδεικνύει, επομένως, την ιδιαιτερότητα της κυπριακής περίπτωσης, όπου η παιδεία, σε στενό δεσμό με το «εθνικό κέντρο», λειτούργησε όχι ως ουδέτερο αποικιακό εργαλείο, αλλά ως κατεξοχήν μηχανισμός εθνικής αφύπνισης, κοινοτικής διακυβέρνησης και κοινωνικής μεταβολής. Τέλος, ο κ. Μπέτσας κατέληξε ότι η έκδοση εντάσσει δημιουργικά την Κύπρο στο διεθνές συγκριτικό πλαίσιο των αποικιακών και μετααποικιακών εμπειριών και ανοίγει νέες ερευνητικές διαδρομές, προσφέροντας ένα πολύτιμο εργαλείο για την ιστορική κατανόηση, την εκπαιδευτική πολιτική και τον δημόσιο διάλογο.

Ο κ. Ελευθέριος Κληρίδης τόνισε αρχικά ότι τόσο ο Συλλογικός Τόμος όσο και το πρόγραμμα συγκρότησης του Αρχείου Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης αποτελούν έργα θεμελιώδους σημασίας που συμβάλλουν αποφασιστικά στη διάσωση, τεκμηρίωση και ανάδειξη πολύτιμου αρχειακού υλικού και στην ενδυνάμωση της ιστορικής έρευνας. Ο Τόμος, υπογράμμισε, φωτίζει όψεις της εκπαιδευτικής ιστορίας που έχουν μέχρι σήμερα ελάχιστα ή καθόλου διερευνηθεί. Θέματα όπως η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση μετά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας ή η μετάβαση των τεχνικών σχολών από την αποικιοκρατία στην ανεξαρτησία, αποτελούν πλέον αντικείμενο επιστημονικής διερεύνησης. Επιπλέον, συνέχισε ο κ. Κληρίδης, ο Τόμος χαρακτηρίζεται από μία νηφάλια διάθεση επανεξέτασης και σε ορισμένες περιπτώσεις αποδόμησης ορισμένων παγιωμένων αντιλήψεων για την ιστορία της ελληνοκυπριακής εκπαίδευσης. Κλείνοντας, ο κ. Κληρίδης σημείωσε ότι ο Τόμος αποτελεί όχι μόνο μια σημαντική επιστημονική συνεισφορά, αλλά κυρίως και μια πράξη ευθύνης απέναντι στην πνευματική και πολιτισμική μας κληρονομιά.

Στην αντιφώνησή τους, οι επιμελητές του Τόμου, Κωνσταντίνος Γεωργίου και Αναστασία Γιάγκου, αναφέρθηκαν αρχικά στο πρόγραμμα συγκρότησης του Αρχείου Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης, καθώς και στην έρευνα που έχει γίνει μέχρι σήμερα. Όπως σημείωσαν, ο Συλλογικός Τόμος αποτελεί δράση στο πλαίσιο του εν λόγω ερευνητικού προγράμματος. Ευχαρίστησαν, τέλος, όλους όσοι συνέβαλαν στην έκδοσή του.

Την εκδήλωση διάνθισε σύντομο μουσικό πρόγραμμα από τους μαθητές και τις μαθήτριες του Παγκυπρίου Γυμνασίου Λευκωσίας, υπό τη διεύθυνση της κ. Γλυκερίας Ανδρέου, Καθηγήτριας Μουσικής.

Την Τρίτη, 4 Νοεμβρίου, το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών πραγματοποίησε εκδήλωση παρουσίασης του Συλλογικού Τόμου. Την έκδοση παρουσίασε ο κ. Ιωάννης Μπέτσας, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας της Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, ενώ ακολούθησε παρουσίαση από τον Δρα Κωνσταντίνο Γεωργίου, ιστορικό-ερευνητή του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών.

Στον χαιρετισμό της η κ. Έλενα Αναστασιάδη, Διευθύντρια του Παγκυπρίου Λυκείου Λάρνακας, καλωσόρισε τους ομιλητές, καθώς και το μαθητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου και επισήμανε τη σημασία της μελέτης της ιστορίας της εκπαίδευσης.

Ο κ. Ιωάννης Μπέτσας, στην παρουσίασή του, αναφέρθηκε στη σημασία της διερεύνησης του παρελθόντος, η οποία μας επιτρέπει να αντιλαμβανόμαστε καλύτερα τον κόσμο. Υπογράμμισε τη σημασία της εν λόγω έκδοσης η οποία, όπως εξήγησε στους μαθητές και στις μαθήτριες, αναδεικνύει συγκεκριμένες πτυχές της εκπαίδευσης της Κύπρου, οι οποίες μέχρι σήμερα ήταν ανεξερεύνητες. Έτσι, κατέληξε, μελετώντας το εκπαιδευτικό μας παρελθόν, είναι δυνατόν να αντιληφθούμε καλύτερα τον ίδιο τον εαυτό μας.

Ο Δρ Κωνσταντίνος Γεωργίου, ιστορικός-ερευνητής του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, στην παρουσίασή του αναφέρθηκε στους σκοπούς και στόχους του ερευνητικού προγράμματος συγκρότησης του Αρχείου Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών. Στη συνέχεια, επικεντρώθηκε στο αρχείο του Παγκυπρίου Λυκείου Λάρνακας και μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα αρχειακού υλικού που εντοπίστηκαν, καταγράφηκαν, ψηφιοποιήθηκαν και τεκμηριώθηκαν, στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος, συζήτησε με τους/τις μαθητές/μαθήτριες διάφορες πτυχές της Ιστορίας του Σχολείου κατά τον εικοστό αιώνα. Στη συζήτηση που ακολούθησε, οι μαθητές/μαθήτριες αλλά και οι εκπαιδευτικοί είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν τις ερωτήσεις τους.

Η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, εν κατακλείδι, συζήτησε με τα παιδιά την αξία της αρχειακής έρευνας και παρακίνηση για τη συνεισφορά των μαθητών/τριών στη μελέτη και καταγραφή στοιχείων από την ιστορία του ιστορικού τους σχολείου.

Την Τετάρτη, 5 Νοεμβρίου, το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών πραγματοποίησε εκδήλωση παρουσίασης του Συλλογικού Τόμου **στο Λανίτειο Λύκειο Λεμεσού.**

Στον χαιρετισμό της η κ. Μυρτώ Πουαγκαρέ, Διευθύντρια του Λανιτείου Λυκείου, αναφέρθηκε στη σημασία της μελέτης του ιστορικού παρελθόντος, η οποία μάλιστα στην περίπτωση του Λανιτείου αναδεικνύεται με τη δημιουργία του σχολικού Μουσείου, το οποίο εγκαινιάστηκε πρόσφατα.

Ακολούθως, η Δρ Ειρήνη Παρασκευά Ροδοσθένους, Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, Πρώτη Λειτουργός Εκπαίδευσης, στον χαιρετισμό της αναφέρθηκε στη σημασία και στο έργο του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, καθώς και στα σημαντικά αρχεία που αυτό διαθέτει.

Ο Δρ Θωμάς Παπαγεωργίου, ιστορικός-ερευνητής στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, παρουσίασε στους/στις μαθητές/μαθήτριες το πρόγραμμα συγκρότησης του Αρχείου Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών. Στη συνέχεια, παρουσίασε συγκεκριμένα παραδείγματα αρχειακού υλικού που εντοπίζεται σήμερα στο Λανίτειο Λύκειο και το οποίο καταγράφηκε, ψηφιοποιήθηκε και τεκμηριώθηκε στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος και συζήτησε με τους/τις μαθητές/μαθήτριες διάφορες πτυχές της ιστορίας του σχολείου τους κατά τον εικοστό αιώνα. Σημειώνεται το ενδιαφέρον των μαθητών και μαθητριών για εμπλοκή στο ερευνητικό πρόγραμμα και η επιθυμία τους να συμβάλουν στην ανάδειξη της ιστορίας του σχολείου τους.

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών προγραμματίζει δράσεις στο άμεσο μέλλον, οι οποίες θα συνδράμουν στοχευμένα στην υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος για τη συγκρότηση του Αρχείου Ιστορίας της Ελληνικής Κυπριακής Εκπαίδευσης.

